

https://protocol.ua/ua/kriminalniy_kodeks_ukraini_stattya_365/

3. Справа «Харченко проти України». Заява № 40107/02. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_662#Text

4. Про судову практику у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи: постанова Пленуму Верховного Суду України від 30 трав. 2008 р. № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-08>

УДК 343.31(043.2)

Криворука О.С., Рубан К.О., здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, Національний університет «Одеська юридична академія», м. Одеса, Україна
Науковий керівник: Степаненко О.В., к.ю.н., доцент

ОГЛЯД ЗМІН ДО СТАТТІ 113 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ «ДИВЕРСІЯ»

Дане дослідження зумовлене необхідністю огляду законодавства, що зазнає динамічних та послідовних змін в умовах воєнного стану на території України. Зміни та доповнення ряду статей Кримінального кодексу України (далі – Кодекс) є відображенням того, що політичні процеси в державі та суспільстві обов'язково тягнуть за собою необхідність приведення у відповідність до нових реалій і законодавчої бази. Аналізуючи тенденцію таких законодавчих змін, можна прийти до висновку, що логіка законодавця спрямована як на декриміналізацію окремих діянь (Закон України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо визначення обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння та забезпечують бойовий імунітет в умовах дії воєнного стану»), так і на встановлення більш жорсткого покарання ніж уже передбачене Кодексом (Закон України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за злочини проти основ національної безпеки України в умовах дії режиму воєнного стану»).

Метою такого підходу однозначно є забезпечення та посилення захисту держави від протиправних посягань, що в умовах воєнного стану становлять для неї значну шкоду, адже національна безпека в такі часи є пріоритетним завданням. Саме тому в контексті появи Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за злочини проти основ національної безпеки України в умовах дії режиму воєнного стану» актуальним та корисним є розглянути статтю 113 «Диверсія».

У розумінні Кодексу диверсія – це вчинення з метою ослаблення

держави вибухів, підпалів або інших дій, спрямованих на масове знищення людей, заподіяння тілесних ушкоджень чи іншої шкоди їхньому здоров'ю, на зруйнування або пошкодження об'єктів, які мають важливе народногосподарське чи оборонне значення, а також вчинення з тією самою метою дій, спрямованих на радіоактивне забруднення, масове отруєння, поширення епідемій, епізоотій чи епіфітотій [1]. В умовах дії режиму воєнного стану збільшено покарання за цей вид злочину і статтю доповнено частиною 2 «Ті самі діяння, вчинені в умовах воєнного стану або в період збройного конфлікту...» [2].

Дискусійним є питання щодо прирівняння в умовах дії режиму воєнного стану спалювання сухої рослинності до диверсії. Це спричинило багато невдоволень з боку пересічних громадян, для яких у весняний період року спалювання рослинності є невід'ємною частиною сільськогосподарської діяльності. Загроза кримінальної відповідальності не сильно переконала громадян відмовитись від цієї ідеї і це призвело і до збільшення кількості правопорушень, кваліфікованих за статтею 113 ККУ «Диверсія».

Так, Кодекс прямо не вказує в диспозиції норми на те, що підпал сухої рослинності є диверсією, проте розширене тлумачення цієї норми та численні коментарі вказують на те, що формулювання «вчинене з метою ослаблення держави... підпалів...» є достатнім в умовах воєнного стану. Так як спалювання рослинності часто призводить до виникнення стихійних пожеж, то кримінальна відповідальність за це діяння спрямована на утвердження в свідомості людей, що пожежі в умовах воєнного стану ослаблюють державу, а саме відволікають працівників Державної служби з надзвичайних ситуацій від тих пожеж, що виникають внаслідок ведення бойових дій і потребують їх негайного реагування. Також розпалювання сухої рослинності в окремих випадках може бути розцінене як подання світлового сигналу ворогу. Таким чином це діяння в умовах воєнного стану є дуже суспільно небезпечним. Більше того, на нашу думку необхідно вказати, що приватний інтерес-прибрати своє угіддя повинен поступитися публічному інтересу – зменшення кількості пожеж і врешті-решт вияв турботи і поваги до українських героїв-рятувальників.

Поруч із адміністративною відповідальністю у вигляді штрафу, передбаченого ст. 77-1 Кодексом України про адміністративні правопорушення, на сьогоднішній день до паліїв застосовуються і норма Кримінального кодексу [3].

Підсумовуючи вищесказане, хочемо ще раз звернути увагу на важливість наявності в кожного громадянина України такої риси як законослухняність. У наших сучасних реаліях це може врятувати тисячі життів та допомогти державі в її обороноздатності.

Література

1. Кримінальний кодекс України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III. Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

2. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за злочини проти основ національної безпеки України в умовах дії режиму воєнного стану: Закон України від 03 бер. 2022 р. № 2113-IX. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2113-20#Text>

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 груд. 1984 р. № 8073-X. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#n472>

УДК 343.627(043.2)

Лайфурак В.А., здобувач вищої освіти
першого(бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Лисько Т.Д., к.ю.н.

ВТЯГНЕННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ У ПРОТИПРАВНУ ДІЯЛЬНІСТЬ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ КВАЛІФІКАЦІЇ

Аналізуючи низку кримінальних правопорушень серед осіб, які не досягли повноліття, можна сказати, що дана проблематика є однією із найактуальнішою сьогодення. Особи, які ще не досягли 18-річного віку (вік, по досягненню якого людина набуває повної відповідальності за свої дії та вчинки згідно з Конституцією та законодавством) в першу чергу досі ще перебувають на стадії формування своєї особистості, а тому це є основним та суттєвим фактором, що визначає важливість дослідження цього питання.

Досліджуючи норми Кримінального кодексу України (далі – КК України), можна сказати, що законодавчий рівень нашої країни передбачає той механізм, який здатен запобігати зростання протиправної діяльності серед неповнолітніх осіб. Насамперед, ст. 304 КК України чітко визначає межі цього питання.

Взагалі, злочинність серед неповнолітніх є частиною дорослої злочинності. Як зазначає науковець Н. О. Семчук, несформованість емоційної сфери зумовлює більшу чутливість до заходів протидії злочинності. Тому організація і проведення ефективної політики, спрямованої на протидію злочинності неповнолітніх, забезпечує зниження злочинності дорослих осіб [1, с. 121].

Кримінологічні дослідження свідчать про певну закономірність: чим раніше людина вибирає злочинний шлях, тим довшим і небезпечнішим він є, а особа менш виправною. О. С. Майгур вважає, що притягнення виявити